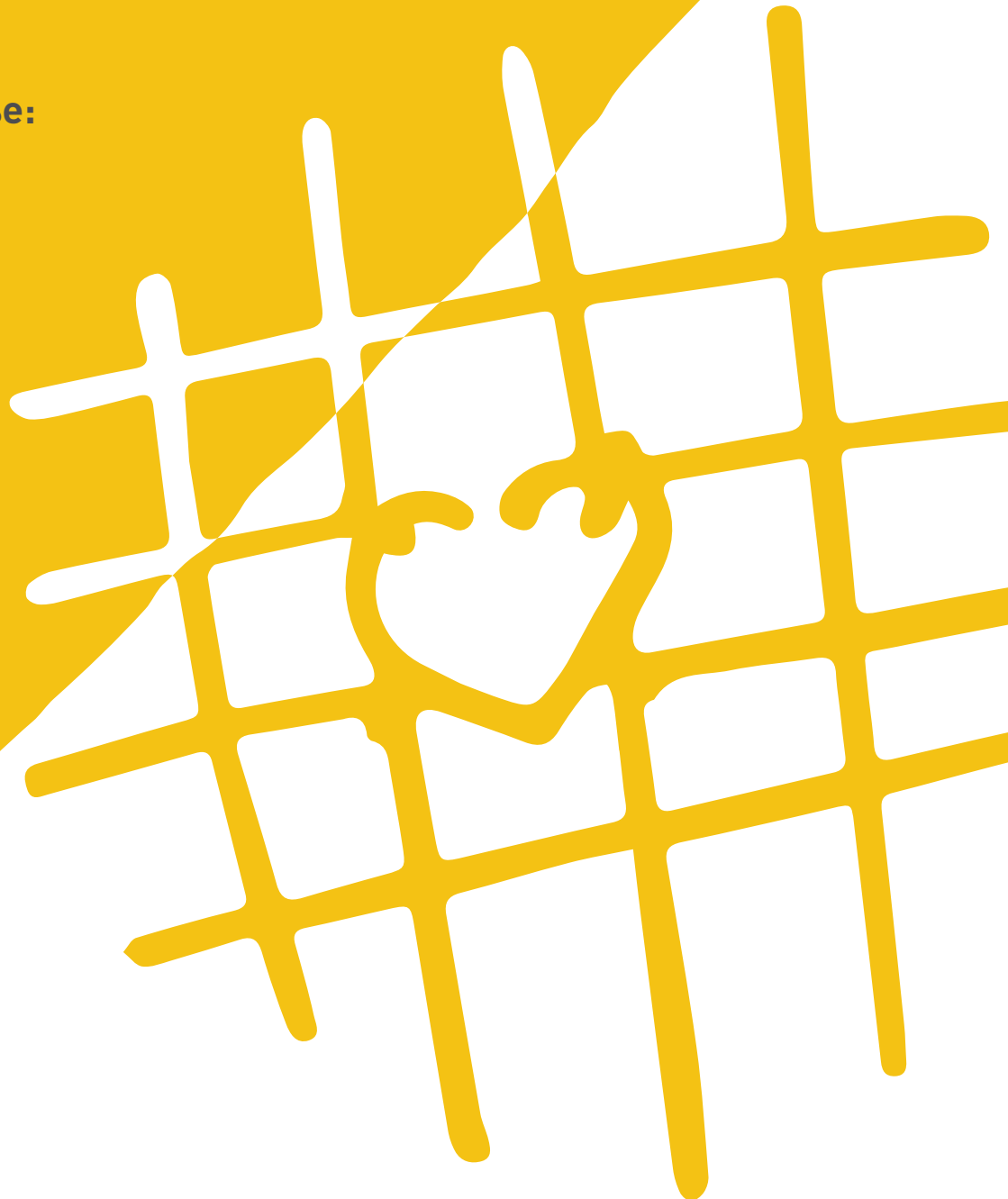




ГРАДЕЊЕ НА УСЛУГИ ЗАСНОВАНИ НА ЗАЕДНИЦАТА
ЗА ПОДДРШКА НА РЕСОЦИЈАЛИЗАЦИЈА И
РЕИНТЕГРАЦИЈА НА ПОРАНЕШНО ОСУДЕНИ ЛИЦА

МОНИТОРИНГ НА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА РАЗВОЈ НА ПРОБАЦИСКА СЛУЖБА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА (2021-2025)

Период на следење:
2023 година



Овој проект е
финансиран од
Европската Унија



МЗМП



ХЕЛСИНШКИ
КОМИТЕТ
ЗА ЧОВЕКОВИ
ПРАВА



избор
Задолжително за спроведување, мониторинг,
информирање и реинтеграција на лица
затворени од поповолавање одлучување ИЗБОР Страница



МАКЕДОНСКО
ПЕНОЛОШКО
ДРУШТВО

Наслов:

МОНИТОРИНГ НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА СТРАТЕГИЈАТА НА РАЗВОЈ НА ПРОБАЦИСКА СЛУЖБА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА (2021-2025)

Период на следење: 2023 година

Издавач:

Хелсиншки комитет за човекови права

Претставуван од:

проф. д-р Неда Здравева

Уредничка:

Уранија Пировска

Авторка:

Александра Трајановска

Лектор:

Сузана В. Спасовска

Година на издавање:

2024

Место на издавање:

Скопје

Број на страници:

32

Графички дизајн:

Масива Креативна Агенција

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

354.51.075.5:343.24/.26]:005.21(497.7)"2023"(047.31)

343.24/.26(497.7)"2023"(047.31)

ТРАЈАНОВСКА, Александра

Мониторинг на спроведување на стратегијата на развој на пробациска служба во Република Северна Македонија [Електронски извор] : (2021-2025)

: период на следење: 2023 година / [авторка Александра Трајановска]. - Скопје : Хелсиншки комитет за човекови права, 2024

Начин на пристапување (URL):

<https://mhc.org.mk/publicationsanalyzes/monitoring-na-sproveduvanjeto-na-strategijata-za-razvoj-na-probaciska-sluzhba-vo-republika-severna-makedonija-2021-2025/>.

- Текст во ПДФ формат, содржи 32 стр. - Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 10.09.2024. - Библиографија: стр. 30. - Содржи и: Анекс

ISBN 978-608-4977-25-4

а) Пробациска служба -- Стратегија за развој, 2021-2025 -- Спроведување -- 2023 -- Истражувања б) Алтернативни санкции и мерки -- Правна и институционална рамка -- Македонија -- 2023 -- Истражувања

COBISS.MK-ID 64523269



МЗМП



Оваа публикација е изработена со помош на Европската Унија. Содржината на публикацијата е единствена одговорност на МЗМП и Хелсиншкиот комитет за човекови права и на никаков начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Европската Унија.

СОДРЖИНА

ЛИСТА НА УПОТРЕБЕНИ КРАТЕНКИ	5
ВОВЕД	6
ЗА ПРОЕКТОТ	8
МЕТОДОЛОГИЈА	10
НАОДИ ОД СЛЕДЕЊЕТО	13
Легислатива – Законска рамка во полето на извршувањето на алтернативни санкции и мерки	13
Резултат 1.1. Анализа на потребите од измени на законската рамка за поддршка на пробациската служба и алтернативните санкции	13
Резултат 1.2. Измени на законската рамка за да се зголеми бројот на изречени алтернативни санкции и мерки	13
Резултат 1.2.1. Да се прошири применливоста на општокорисната работа во Кривичниот законик	14
Резултат 1.2.2. Поголема употреба на алтернативни санкции во Законот за кривична постапка	14
Резултат 1.2.3. Да се продолжи периодот под надзор и поддршка за лицата на условен отпуст од страна на пробациската служба	14
Резултат 1.3. Измени на законската рамка за поддршка на пробациската служба	14
Резултат 1.4. Комплетни и ажурирани подзаконски акти за практично извршување на алтернативните санкции и работење на пробациската служба	15
Резултат 1.5. Анализа на потребите од измени на законската рамка и работните процедури за поддршка на пробациската служба и алтернативните санкции во предметите со малолетничка правда	15
Институционална рамка за функционирање на пробациската служба – функционални канцеларии	16
Резултат 2.1. Во функција се 15 пробациски канцеларии и ги покриваат пробациските работи за подрачјата на сите судови	16
Резултат 2.2. Понатамошно развивање на стандардните работни процедури во пробациската служба	16
Резултат 3.1. Зголемување на бројот на вработени стручни лица во секторот за пробацација на централно и локално ниво	16
Резултат 3.2. Воспоставување на тренинг-центар и буџет за обука на пробациската служба и за соработка со други релевантни тренинг-центри и академии	17

Резултат 3.3. Развиен годишен план за обуки на пробациските службеници кој редовно се ажурира.....	17
Резултат 3.4. Редовни основни обуки ќе се спроведуваат за сите пробациски службеници.....	18
Резултат 3.5. Развивање и изготвување на посебни обуки и за специфични видови на клиенти.....	18
Резултат 3.6. Заеднички обуки за воспоставување и подобрување на соработката на релевантните институции.....	18
Резултат 3.7. Обука за обучувачите.....	18
Постапување – Унапредување на постапувањето и зголемување на бројот на алтернативни мерки и санкции.....	19
Резултат 1.2.4. Да се зголеми бројот на алтернативни санкции и да се намали бројот на обжалените алтернативни санкции.....	19
Резултат 4.3. Зголемен број на пресуди за општокорисна работа.....	19
Меѓуинституционална соработка во полето на пробацација.....	24
Резултат 5.2. Одржување на редовни тркалезни маси на централно ниво и во сите подрачја со претставници на правосудните органи и партнерите од мрежата на соработници.....	24
Резултат 5.3. Воспоставени се протоколи за соработка и листи на партнери за соработка, кои се ажурираат редовно.....	24
Резултат 5.4. Понатамошно изготвување на меморандуми за соработка со општините и другите јавни претпријатија за вршење на општокорисна работа.....	24
Резултат 5.5. Воспоставување на редовни тркалезни маси на пробациската и затворската служба во сите подрачја, во рамки на казненопоправните установи и дефинирање на стандардни работни процедури за соработка со казненопоправните институции.....	25
ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ.....	26
КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.....	30
Анекс 1 – Матрица за мониторинг.....	31

ЛИСТА НА УПОТРЕБЕНИ КРАТЕНКИ

КЗ – КРИВИЧЕН ЗАКОНИК

ЗКП – ЗАКОН ЗА КРИВИЧНА ПОСТАПКА

РСМ – РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

УИС – УПРАВА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА САНКЦИИ

ССРСМ – СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ЈОРСМ – ЈАВНО ОБВИНИТЕЛСТВО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ГО – ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

ЕНЕР – ЕЛЕКТРОНСКИ НАЦИОНАЛЕН РЕГИСТАР НА ПРОПИСИ НА РСМ

СОП – СТАНДАРНИ ОПЕРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ

ВОВЕД

Пробациската служба е посебна организациска единица формирана во рамките на Управата за извршување на санкции при Министерството за правда. Службата спроведува надзор над извршувањето на казните без лишување од слобода, поточно над алтернативните мерки: условна осуда со заштитен надзор, општокорисна работа и куќен затвор, како и над извршувањето на условниот отпуст, изречени со одлука на судовите. Пробациската служба врши надзор на осудените лица и им нуди поддршка, а целта е да се одржи безбедноста во заедницата со подобрување на ресоцијализацијата и реинтеграцијата на лицата над кои се извршуваат пробациски работи, како и да се намали затворската популација. Исто така, пробациската служба е надлежна за изработка на извештаи за извршена проценка на ризик на обвинети лица во тек на судска постапка со предлог за видот на кривичната санкција за обвинетиот. Пробациската служба претставува суштински дел од системот на современата кривична правда и има за цел да придонесе за намалување на пренатрупноста во затворскиот систем, истовремено давајќи соодветни казни за прекршителите, предизвикувајќи ги да го променат својот начин на живот.

Во 2021 година беше изработена Стратегијата за развој на пробациска служба во РСМ 2021 – 2025 (во натамошниот текст: Стратегијата), која предвидува широк спектар на резултати што треба да се постигнат од страна на повеќе надлежни институции. Стратегијата претставува еден сеопфатен стратешки документ, кој дава патоказ за реформите што треба да се направат во наредниот период.

Целта на оваа анализа е да се испита подетално спроведувањето на Стратегијата и да се воспостави и спроведе независен систем на мониторинг. Самата пробациска служба, всушност, значи воспоставување ефикасен систем на санкции и заштитни механизми што придонесуваат за намалување на криминалитетот, зголемување на заштитата на општеството и на јавната безбедност, како и за ресоцијализација и реинтеграција на осудените лица.

Во периодот/текот на 2023 година спроведувањето на Стратегијата предвидуваше изготвување и донесување прописи (закони, законски измени и други акти), спроведување на конкретни активности (на пример, зголемување на човечките и техничките капацитети на пробациската служба и сл.), како и меѓуинституционална соработка во полето на пробациска (одржување тркалезни маси со релевантни институции, квартални средби итн.).

Со Акцискиот план на Стратегијата за развој на пробациската служба во Република Северна Македонија се утврдени активностите во рамките на секоја цел и резултат утврдени со Стратегијата, а дополнително се утврдени и временска рамка и индикатори за нивно исполнување. Во таа насока, целта на оваа анализа е да процени дали, во колкава мера и на кој начин се одвива примената на Стратегијата за периодот за кој е предвидена. Дополнително, анализата ќе оцени дали резултатите и активностите се имплементираат навремено, во согласност со временската рамка, какви се нивниот квалитет и динамиката и меѓуинституционалната соработка во полето на пробацијата. Од друга страна, ќе се анализира и влијанието на реформите врз почитување на човековите права, па во согласност со добиените резултати од мониторингот на Стратегијата, анализата ќе понуди и заклучоци и препораки за натамошен развој на пробациската служба.

Набљудувањето, како независен систем за мониторинг, ќе придонесе за поголема отчетност на надлежните институции, кои се одговорни за спроведување на конкретните активности утврдени во Стратегијата.

ЗА ПРОЕКТОТ

Овој документ е изработен во рамки на проектот „Воспоставување услуги во заедницата за поддршка преку ресоцијализација и реинтеграција на поранешни осудени лица“, финансиран од Европската Унија. За целите на проектот беше склучен Меморандум за соработка меѓу Хелсиншкиот комитет за човекови права, Македонското здружение на млади правници, Македонското пенолошко друштво, Здружението за советување, лекување, реинтеграција и ресоцијализација на лица зависни од психоактивни супстанции „Избор“ и Управата за извршување на санкции.

Општа цел на проектот е намалување на рецидивизмот и ранливоста на осудените лица по нивното отпуштање на слобода, преку зајакнување на политиките и сервисите за нивна ресоцијализација, реинтеграција и постпенална грижа во согласност со најдобрите меѓународни и европски стандарди.

Специфични цели кон кои се стреми проектот:

- да се подобрат квалитетот и достапноста на услугите за пенална и постпенална заштита, со цел ресоцијализација и реинтеграција на осудените лица, претходно осудени лица, како и лица кон кои се извршуваат пробациски работи;
- да се зголемат капацитетот и меѓуинституционалната соработка помеѓу казненопоправните установи, судовите, пробациските службеници, центрите за социјална работа и други даватели на услуги за ресоцијализација, пробација и постпенална заштита;
- да се подобрат правната рамка и политиките за ресоцијализација и реинтеграција на осудените лица, претходно осудени лица, како и лица кон кои се извршуваат пробациски работи врз основа на истражување и најдобри практики.

Целите на проектот ќе бидат остварени преку меѓусебно поврзан збир од три компоненти: **обезбедување услуги** што вклучува активности за воспоставување на национална служба за поддршка за ресоцијализација и рехабилитација на затворениците во партнерство меѓу ГО и УИС, која ќе обезбеди поддршка пред и по ослободувањето (правна, психосоцијална, кариерна и третман на зависност).

Преку оваа компонента со проектот ќе се пилотира програма за олеснување на вработувањето на поранешните затвореници, во соработка со Агенцијата за вработување и со бизнис-секторот.

Компонентата **градење капацитети и вмрежување** предвидува развој на наставна програма и материјали за обука, спроведување на програма за обука за судии, затворски советници, пробациски службеници, социјални работници и даватели на услуги, организирање регионални работилници за дефинирање на условите за интеринституционална соработка и воспоставување и обезбедување поддршка на три локални меѓуинституционални тимови за координирана постпенална поддршка. Следењето на развојот на пробациската служба во РСМ 2021 – 2025 е дел од третата компонента **рамка за истражување и политика,** во која, исто така, ќе се даде поддршка за изготвување на два СОП, организирање конференции и изготвување документи за политики.

МЕТОДОЛОГИЈА

Целта на оваа анализа е да се испита подетално примената на Стратегијата и да се воспостави и спроведе независен систем на мониторинг. Дополнително, во таа насока со анализата ќе се процени дали, во колкава мера и на кој начин се одвива спроведувањето на Стратегијата за периодот за кој е предвидена. Ќе оцени дали резултатите и активностите се имплементираат навремено, во согласност со временската рамка, какви се нивниот квалитет и динамика и меѓуинституционалната соработка во полето на пробацијата. Од друга страна, ќе се анализира влијанието на реформите врз почитување на човековите права, па во согласност со добиените резултати од мониторингот на Стратегијата, ќе се извечат главните заклучоци за тоа што е спроведено, а што пропуштено и кои се главните пречки за тоа, а ќе се понудат и препораки за натамошна имплементација на Стратегијата.

Фокусот на следење се четири теми, и тоа:

- легислатива – законска рамка во полето на извршување на алтернативни санкции и мерки;
- институционална рамка – институционална рамка за функционирање на пробациската служба – функционални канцеларии;
- постапување – унапредување на постапувањето и зголемување на бројот на алтернативни мерки и санкции;
- меѓуинституционална соработка во полето на пробацијата.

Во рамките на овие четири елементи, според однапред утврдена матрица за следење (Анекс 1), предмет на мониторинг ќе бидат:

- оценка на спроведување на резултатите;
- оценка на спроведување на активностите;
- оценка на динамиката на спроведување на конкретните активности;
- оценка на нивото на инклузивност на клучните чинители;
- оценка на квалитетот и соодветност на спроведените активности;
- оценка на влијанието врз човековите права на секоја активност.

Мониторингот, како независен систем за следење, ќе придонесе за поголема отчетност на надлежните институции, кои се одговорни за спроведување на конкретните активности утврдени во Стратегијата. Исто така, со мониторингот ќе се оценат реализацијата на очекуваните резултати поставени во Стратегијата и реализацијата на активностите предвидени во Акцискиот план, во врска со четирите теми што се предмет на мониторинг.

Мониторингот ќе се спроведува преку неколку подактивности.

1. Собирање податоци

Податоците ќе бидат собирани на повеќе начини, и тоа преку:

- преглед и анализа на документи, стратегии, закони, подзаконски акти, извештаи од областа на пробацацијата;
- барања за слободен пристап до информации од јавен карактер кај релевантните институции (Управа за извршување санкции, пробациски канцеларии, судови);
- полуструктурирани интервјуа и целни групи со пробациски службеници, судии и лица под пробацација, Управата за извршување на санкции, како и други релевантни институции.

2. Известување и објавување

Како резултат на мониторингот ќе бидат изготвени и објавени шест извештаи, со преглед на клучните наоди од процесот на следење. Од извештаите ќе бидат изработени инфографикони, со цел полесно прикажување на добиените наоди од мониторингот.

3. Промоција на наодите

Извештаите ќе бидат споделени со релевантни институции и ќе бидат јавно достапни на веб-страницата на проектните партнери.

4. Дискусија за наодите

Наодите од секој извештај ќе бидат презентирани пред клучните засегнати страни на тркалезна маса. Секоја институција ќе биде поканета да даде повратна информација за наодите во извештајот. Настаните ќе обезбедат сите релевантни институции да бидат свесни за степенот на имплементација на Стратегијата, како и за проблемите што може да влијаат врз реформите во пробацискиот сектор.

5. Реагирање/Застапување

По исклучок, доколку се идентификуваат одредени конкретни наоди, кои бараат итни и неодложни акции, ќе се подготват известувања до сите релевантни институции и ќе се преземат активности на застапување за утврдување на проблемите.

Првиот извештај ќе ги анализира резултатите и активностите што се однесуваат на четирите теми, односно оние што биле предвидени да се спроведат во текот на 2023 година. Со Акцискиот план на Стратегијата за развој на пробациската служба во РСМ се утврдени активностите во рамки на секоја цел и резултат утврдени/предвидени со Стратегијата, како и временската рамка и индикаторите што Министерството за правда, Управата за извршување на санкции, канцелариите на пробациската служба и други правосудни органи требало да ги спроведат во текот на 2023 година.

Ова е вториот извештај од серијата извештаи. Следните извештаи ќе се изготвуваат според оваа методологија за мониторинг. Доколку е потребно, секој извештај може да вклучува дел што се однесува на актуелната состојба со пробациската служба.

НАОДИ ОД СЛЕДЕЊЕТО

Легислатива – Законска рамка во полето на извршување на алтернативни санкции и мерки

Резултат 1.1. Анализа на потребите од измени на законската рамка за поддршка на пробациската служба и алтернативните санкции

Овој резултат од Стратегијата¹ беше исполнет во периодот 2021 – 2022 година кога од страна на работната група била направена анализата на потребите од измени на законската рамка за поддршка на пробациската служба и алтернативните санкции во рамките на проектот „Поддршка на ЕУ за владеење на правото“, по одржувањето на четирите тркалезни маси на тема „Анализа на потребите од измена на законската регулатива“, за која има направено извештај. Пробациската служба има дадено предлози до работните групи што работат на измени и дополнувања на КЗ и ЗКП и потребно е да се усвојат промените во системските закони, па потоа Законот за пробација да се усогласи со нив.

Резултат 1.2. Измени на законската рамка за да се зголеми бројот на изречени алтернативни санкции и мерки

Во делот на развивање на законската рамка во полето на извршување на алтернативните санкции и мерки, Стратегијата предвидува да се направат измени и дополнувања на Кривичниот закон и Законот за кривична постапка. Овие промени ќе бидат врз основа на анализи изработени од формираната работна група и предлог-листата од твининг-проектот „Зајакнување на пенитенцијарниот систем и развој на пробациската служба“, кој бил имплементиран во периодот 2018 – 2020 година од страна на УИС. Оваа листа се однесува на резултатите дадени во продолжение на текстот (Резултат 1.2.1; Резултат 1.2.2; Резултат 1.2.3).

¹ Стратегија за развој на пробациската служба во Република Северна Македонија (2021 – 2025).

Резултат 1.2.1. Да се прошири применливоста на општокорисната работа во Кривичниот законик

Во периодот на следење сè уште не се донесени законските измени на Кривичниот законик, кои се однесуваат на проширување на применливоста на општокорисната работа, со цел да се зголеми можноста во оваа мерка да се вклучат и повратниците, кои автоматски се исклучени од алтернативните санкции.

Резултат 1.2.2. Поголема употреба на алтернативни санкции во Законот за кривична постапка

Измените и усогласувањата на Законот за кривична постапка со Кривичниот законик се, исто така, дел од резултатите предвидени со Стратегијата, со цел двата закона да се усогласат во делот на употребата на алтернативните санкции и мерки. Во текот на 2023 година, сè уште не се донесени овие законски измени.

Резултат 1.2.3. Да се продолжи периодот под надзор и поддршка за лицата на условен отпуст од страна на пробациската служба

Праксата покажува дека во најголем број случаи временската рамка од 3 месеци е премногу кратка за да може пробациската служба да даде ефикасна поддршка и надзор над лицата што се пуштени на условен отпуст со заштитен надзор. За таа цел, Стратегијата предвидува измени во Кривичниот законик, со кои ќе биде предвиден подолг период на поддршка и надзор на пробациската служба, за да се намали ризикот од рецидивизам и да се спроведе ефикасна поддршка заради успешна ресоцијализација на осудените лица. Овој резултат во периодот на следење на Стратегијата сè уште не е исполнет во целост.

Резултат 1.3. Измени на законската рамка за поддршка на пробациската служба

Во 2023 година беа предвидени измени и дополнувања на Законот за пробација, меѓутоа процесот сè уште не е започнат поради тоа што се чека прво да се усвојат измените на Законот за извршување на санкции, па тогаш да се премине кон измени на Законот за пробација, со кои ќе се зајакне положбата на пробациските службеници и ќе се прошири опсегот на употреба на пробациската служба во кривичните постапки и извршување на санкции.

Резултат 1.4. Комплетни и ажурирани подзаконски акти за практично извршување на алтернативните санкции и работење на пробациската служба

Овој резултат предвиден во Стратегијата ќе почне да се имплементира кога ќе се направат предвидените законски измени во Законот за пробација.

Резултат 1.5. Анализа на потребите од измени на законската рамка и работните процедури за поддршка на пробациската служба и алтернативните санкции во предметите со малолетничка правда

Пробациската служба, во согласност со Законот за пробација, работи само со возрасни сторители на кривични дела. Стратегијата предвидува анализа за потенцијално проширување на надлежностите на службата и на малолетничка правда, меѓутоа овие активности се одложени за да се зајакне прво положбата на пробациската служба во казненопоправниот систем. За успешна анализа на потребите од измена на законската рамка и работните процедури за поддршка на пробацијата и алтернативните санкции за малолетници, потребно е да бидат вклучени и меѓународните организации што работат на човековите права, детските права и владеење на правото. Оттука, би сакале да истакнеме дека овој резултат од Стратегијата не е исполнет во периодот на следење на 2023 година.

Институционална рамка за функционирање на пробациската служба – функционални канцеларии

Резултат 2.1. Во функција се 15 пробациски канцеларии, кои ги покриваат пробациските работи за подрачјата на сите судови

Пробациската служба брои 11 функционални пробациски канцеларии, кои се воспоставени заклучно со 2022 година. Во текот на 2023 година нема отворање на преостанатите канцеларии, кои се предвидени со Стратегијата за развој на пробациската служба. Она што можеме да го потенцираме како значајно е што на годишно ниво можеме да забележиме раст на пробациските предмети, па така за 2023 година тој број изнесувал 483 пробациски предмети, а во 2022 имало 375 пробациски предмети.

Резултат 2.2. Понатамошно развивање на стандардните работни процедури во пробациската служба

Со оглед на тоа дека измените и дополнувањата на Законот за пробација сè уште не се започнати, исполнувањето на овој резултат од Стратегијата не е имплементирано. Со цел да се пристапи кон развивање на стандардните работни процедури, потребно е прво да стапат во сила измените на Законот за извршување и Законот за пробација.

Резултат 3.1. Зголемување на бројот на вработени стручни лица во секторот за пробација на централно и локално ниво

Во согласност со методологијата на вработување, пробациската служба треба да има вкупно 90 пробациски службеници, кои ќе бидат ангажирани во периодот 2021 – 2025 година. Меѓутоа, оваа бројка не е изменета, па така и во 2023 година пробациската служба брои 28 пробациски службеници.

ПРОБАЦИСКА КАНЦЕЛАРИЈА	ПОМЛАДИ СОРАБОТНИЦИ	ВИШИ СОРАБОТНИЦИ	СОВЕТНИЦИ	АРХИВАР ЗА ПРОБАЦИЈА	РАКОВОДИТЕЛ НА ОДДЕЛЕНИЕ ЗА НАДЗОР НАД ИЗВРШУВАЊЕ НА ПРОБАЦИСКИ РАБОТИ
Сектор за пробација во УИС	1	1	/	/	1
Скопје	4	1	3	1	/
Куманово	2	/	1	/	/
Битола	2	/	/	/	/
Струмица	/	1	/	/	/
Штип	2	/	/	/	/
Охрид	1	/	/	/	/
Велес	1	/	/	/	/
Прилеп	2	/	/	/	/
Кавадарци	1	/	/	/	/
Гевгелија	/	/	/	/	/
Тетово	3	/	/	/	/
ВКУПНО	19	3	4	1	1

* Во пробациската канцеларија во Гевгелија нема ангажирано вработен и за предметите на тоа подрачје постапува пробациската канцеларија од Струмица.

Резултат 3.2. Воспоставување на тренинг-центар и буџет за обука на пробациската служба и за соработка со други релевантни тренинг-центри и академии

Тренинг-центарот за обуки на УИС е воспоставен и ставен на располагање за спроведување на обуки за вработените на пенитенцијарниот систем, меѓу кои е и пробациската служба. Активностите за назначување на вработени лица во центарот за пробациска служба, како и изготвување на посебен буџетски план за центарот на обука, во периодот на следење на Стратегијата сè уште не се исполнети.

Резултат 3.3. Развиен годишен план за обуки на пробациските службеници, кој редовно се ажурира

Заради зајакнување на капацитетите и вештините на пробациските службеници, Стратегијата предвидува изготвување на годишен план за обуки од страна на УИС. Во периодот на следење во 2023 година е формирана работна група за ревидирање на Стратегијата за обуки и изготвување на годишен план за обука на вработени во пенитенцијарниот систем, заедно со акциски план кој ги опфаќа вработените во УИС, вклучувајќи ја и пробациската служба, како и вработените во затворите.

Резултат 3.4. Редовни основни обуки ќе се спроведуваат за сите пробациски службеници

Стратегијата предвидува одржување на основни и посебни обуки за пробациските службеници. Од вкупно 28 пробациски службеници, во 2023 година 12 пробациски службеници, кои се дел од ПР-работната група за односи со јавност, поминале низ основна обука за комуникација.

Резултат 3.5. Развивање и изготвување на посебни обуки и за специфични видови клиенти

Во 2023 година сите пробациски службеници поминале низ дводневна обука за работа со насилни сторители. Овие обуки ги држеле експерти од Хрватска ангажирани преку ИПА- проектот „Поддршка на ЕУ за владеење на правото“, а целта била да се зајакнат капацитетите за пробациските службеници да работат со посебните видови дела кои налагаат различен третман.

Резултат 3.6. Заеднички обуки за воспоставување и подобрување на соработката на релевантните институции

Јакнењето на соработката и зголемување на знаењето е предвидено преку одржување на заеднички обуки со релевантни институции. Во таа насока, пробациската канцеларија во текот на 2023 година, а во рамките на Меморандумот за соработка во обезбедување на пенална и постпенална заштита за осудени лица, претходно осудени лица и лица спрема кои се извршуваат пробациски работи со МЗМЗ, Хелсиншкиот комитет за човекови права и Здружението „Избор“ реализирале иницијални состаноци со претставници на пробацација, затворите и центрите за социјална работа.

Резултат 3.7. Обука за обучувачите

Во текот на 2023 година, 7 пробациски службеници поминале петдневна обука за обучувачи со американски експерти ангажирани со поддршка на Амбасадата на САД во Северна Македонија. Целта на овие обуки е градење мултидисциплинарен тим на обучувачи, кои би ги покриле сите законски, психолошки и социјални аспекти.

Постапување – Унапредување на постапувањето и зголемување на бројот на алтернативни мерки и санкции

Резултат 1.2.4. Да се зголеми бројот на алтернативни санкции и да се намали бројот на обжалените алтернативни санкции

Пробацијата, како иднина на затворскиот систем, предвидува казната затвор да е последно решение и наместо него да се користат расположливите алтернативни санкции и мерки, со цел реинтеграција и ресоцијализација на осудените лица.

Во таа насока, Стратегијата предвидува носење препораки од Судскиот совет на РСМ со кои ќе се поттикнува и промовира изрекување на повеќе алтернативни казни, со цел намалување на пренатрупаноста во затворите, како и одржување тркалезни маси со кривични судии и обвинители, за да се промовира изрекувањето на алтернативните казни, особено општокорисната работа. Стратегијата, исто така, предвидува и донесување на упатства од страна на јавниот обвинител на РСМ за да се избегнат непотребните и непродуктивните жалби, со што ќе се искористат алтернативните мерки и процедури и ќе се промовираат алтернативните казни. Од страна на ССРСМ во периодот на следење на Стратегијата не се издадени препораки со кои би се промовирале алтернативните казни и санкции, а исто така и од страна на ЈОРСМ не се издадени предвидените упатства.

Резултат 4.3. Зголемен број пресуди за општокорисна работа

Општокорисната работа е пожелна алтернативна санкција на модерната кривична правда, која има за цел да ја намали пренатрупаноста на затворската популација, како и да придонесе за ресоцијализација и рехабилитација на сторителите преку одработување часови за доброто на заедницата без надомест.

Стратегијата предвидува зголемен број пресуди за општокорисна работа, како и нејзина промоција преку тркалезни маси во сите региони, со учество на релевантни чинители (судии, обвинители, Академијата за судии и јавни обвинители) и состаноци со претседатели на судови, ССРСМ и ЈОРСМ. Исто така, Стратегијата предвидува склучување поголем број меморандуми за соработка за вршење на општокорисна работа во подрачја каде што има пробациски канцеларии. Во периодот на следење на Стратегијата 2023, пробациската служба нема склучено нови договори со општините и јавните претпријатија за извршување на општокорисна работа.

Во понатамошниот текст е даден детален приказ на бројот на пресуди со алтернативни мерки (општокорисна работа, условна осуда, условна осуда со заштитен надзор, судска опомена и куќен затвор) за 2023 година, како и број на обжалени пресуди со изречени алтернативни мерки од страна на основните судови во РСМ.

Од приказот можеме да забележиме дека бројот на изречени пресуди со алтернативни мерки е висок, така што за 2023 година изнесува 4 507 изречени пресуди. Кога станува збор за изречени пресуди за вршење на општокорисна работа, бројот е релативно низок, односно незначителен во однос на бројот на пресуди со условна осуда. Вкупниот број изречени пресуди за општокорисна работа за 2023 година изнесува 5 пресуди, во согласност со добиените податоци од основите судови во Северна Македонија.

Бројот на пресуди со условна осуда покажува можност за поголемо изрекување на пресуди со условна осуда со заштитен надзор, за да не бидат сторителите на кривични дела начелно ослободени од санкција, туку соодветно на стореното дело да добијат помош, грижа, надзор или заштита од страна на пробациската служба.

Законот предвидува изрекување и судска опомена како алтернативна санкција за кривични дела за кои е пропишан затвор до една година или парична казна, а се сторени под такви олеснувачки околности што ги прават особено лесни.² Од статистичките податоци можеме да забележиме дека бројката за 2023 година изнесува 75 изречени судски опомени (пробациската служба не е надлежна во случај на изречени судски опомени).

Бројот на изречени пресуди со куќен затвор е речиси непостоечки/толку минорен?, така што тој број во 2023 година бил 2 пресуди (според статистичките податоци, пробациската служба досега не спровела надзор на изречен куќен затвор). Причината поради која изрекувањето пресуди со куќен затвор е на многу ниско ниво е фактот што не е воспоставен систем на електронски надзор, како и непостоење на функционална опрема за електронски надзор.

Од статистичките податоци добиени од основните судови на РСМ, можеме да забележиме дека во практика сè уште во релативно голем број се обжалуваат пресудите со изречени алтернативни мерки и санкции (во 2023 година биле обжалени 880 пресуди).

² Кривичен законик – Пречистен текст [заклучно со „Службен весник на РМ“ бр. 55 од 2013].

Во продолжение, исто така, е даден детален приказ на бројот на пробациски предмети за 2023, поделен според видот на изречени пробациски мерки. Бројот на пробациски предмети расте на годишно ниво, односно во 2023 бројката изнесува 483 пробациски предмети. Во однос на видот на изречени пробациски мерки, загрижува состојбата со бројот на предмети со општокорисна работа, кој за 2023 година изнесува 14 предмети. Бројот на пробациски предмети за условна осуда со заштитен надзор бележи пораст, односно изнесува 175 во споредба со 2022 година кога бројката била 99 предмети.

Споредувајќи ги статистичките податоци добиени од страна на основните судови во РСМ за број на изречени пресуди со алтернативни мерки (општокорисна работа, условна осуда, условна осуда со заштитен надзор, судска опомена и куќен затвор) и статистичките податоци добиени од Секторот за пробација за број на пробациски предмети, се забележува разлика во вкупниот број предмети. На пример, бројот на пробациски предмети со општокорисна работа за 2023 година изнесува 14 предмети, додека бројот на изречени пресуди за општокорисна работа изнесува 5 предмети.

Пресуди со изречени алтернативни санкции во 2023 година

ОСНОВЕН СУД	ОПШТОКОРИСНА РАБОТА	УСЛОВНА ОСУД	УСЛОВНА ОСУДА СО ЗАШТИТЕН НАДЗОР	СУДСКА ОПОМЕНА	КУЌЕН ЗАТВОР	ВКУПНО	ОБЖАЛЕНИ
Основен суд Куманово	0	313	2	2	0	317	57
Основен суд Кочани	0	143	0	1	0	144	33
Основен суд Штип	0	172	0	5	1	178	11
Основен суд Кичево	0	152	0	0	0	152	9
Основен суд Прилеп	0	228	3	9	0	240	42
Основен суд Тетово	0	276	6	0	1	283	89
Основен суд Гостивар	0	217	0	5	0	222	51
Основен суд Радовиш	0	0	0	0	0	0	0
Основен суд Велес	2	148	10	3	0	163	45
Основен суд Свети Николе	0	64	0	1	0	65	9
Основен суд Кавадарци	0	133	0	0	0	133	29
Основен суд Битола	0	334	2	244	0	580	115
Основен суд Дебар	0	37	0	0	0	37	2
Основен суд Делчево	0	25	0	1	0	25	7
Основен суд Ресен	0	41	0	0	0	41	9
Основен суд Берово	0	28	0	0	0	28	2
Основен суд Кратово	0	10	0	1	0	11	3
Основен суд Крива Паланка	0	81	0	0	0	81	4
Основен суд Крушево	0	13	0	0	0	13	1
Основен суд Гевгелија	0	134	0	1	0	135	7
Основен суд Неготино	0	0	66	0	0	66	17
Основен суд Струга	0	56	2	26	0	84	24
Основен суд Струмица	0	198	0	5	0	203	24
Основен суд Охрид	0	166	1	1	0	168	32
Основен суд Веница	0	19	2	1	0	22	1
Кривичен суд Скопје	3	923	176	14	0	1116	257
ВКУПНО	5	3911	270	319	2	4507	880

Број на пробациски предмети во 2023 година според видот на изречената пробациска мерка

ЛОКАЛНА ПРОБАЦИСКА КАНЦЕЛАРИЈА	ПРОЦЕНКА НА РИЗИК ВО ТЕК НА СУДСКА ПОСТАПКА	УСЛОВНА ОСУДА СО ЗАШТИТЕН НАДЗОР	ОПШТОКОРИСНА РАБОТА	НАДЗОР НАД УСЛОВНО ОТПУШТЕНИ ОСУДЕНИ ЛИЦА	ВКУПНО
Скопје	87	139	12	72	310
Битола	2	1	0	25	28
Тетово	0	6	0	33	39
Штип	1	0	1	17	19
Велес	0	5	1	11	17
Куманово	0	3	0	12	15
Прилеп	0	0	0	9	9
Охрид	0	1	0	4	5
Струмица	0	1	0	24	25
Гевгелија	0	0	0	5	5
Кавадарци	0	1	0	10	11
ВКУПНО	90	157	14	222	483

Меѓуинституционална соработка во полето на пробациската служба

Резултат 5.2. Одржување редовни тркалезни маси на централно ниво и во сите подрачја со претставници на правосудните органи и партнерите од мрежата на соработници

За натамошен развој на пробациската служба, од суштинско значење е соработката со правосудните органи, па во таа насока и Стратегијата предвидува одржување редовни тркалезни маси со сите релевантни чинители од правосудниот систем, како и со партнерите од мрежата на соработници (општините, центрите за социјална работа, агенциите за вработување, невладините организации и сл.).

Во периодот на 2023 година преку ИПА-проектот „Поддршка на ЕУ за владеење на правото“ се одржале 4 тркалезни маси на тема „Поголема примена на алтернативните мерки“, во четирите апелациски подрачја: Скопје, Штип, Гостивар и Битола, а сè со цел унапредување и промоција на пробациската служба и мотивирање на судиите да изрекуваат повеќе алтернативни мерки. Тркалезните маси биле предводени од експерти од Хрватска заедно со судиите од скопскиот Кривичен суд, со цел да го споделат своето искуство од примена на алтернативните мерки во своето работење, како значајна алатка за намалување на пренатрупаноста во затворите.

Резултат 5.3. Воспоставени се протоколи за соработка и листи на партнери за соработка, кои се ажурираат редовно

Вмрежувањето на пробациската служба има суштинско значење за добро водење на пробациските предмети, па во таа насока е потребно редовно ажурирање на протоколите за соработка, како и на листата на партнери. Во однос на овој резултат од Стратегијата, нема имплементирани дополнителни активности во периодот на следење. Управата води евиденција на сите склучени меморандуми за соработка, меѓутоа тие не се јавно достапни на веб-страницата на УИС.

Резултат 5.4. Понатамошно изготвување на меморандуми за соработка со општините и другите јавни претпријатија за вршење на општокорисна работа

Заради понатамошно развивање на работата на пробациската служба, Стратегијата предвидува изготвување и потпишување на нови меморандуми со други партнери

(општини, јавни претпријатија) за вршење на општокорисна работа. Во периодот на следење, Управата склучила два нови договори за соработка со „Опции за здрав живот“ - ХОПС и Станица ПЕТ, Прилеп.

Резултат 5.5. Воспоставување на редовни тркалезни маси на пробациската и затворската служба во сите подрачја, во рамки на казненопоправните установи и дефинирање на стандардни работни процедури за соработка со казненопоправните институции

Во однос на овој резултат, во мај 2023 година е формирана работна група задолжена за изготвување на Стандардниот оперативен протокол за подготовка за отпуст и постпенална помош на осудени лица. Во работната група се вклучени претставници од Управата, пробациските службеници, секторите за ресоцијализација во затворите, како и претставници од Министерството за труд и социјална политика, центрите за социјални работи, Министерството за внатрешни работи и претставници од граѓански организации.

ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Современата кривична правда има за цел да ја намали пренатрупаноста на затворската популација, како и да придонесе за ресоцијализација и рехабилитација на сторителите на кривични дела. За да се оствари овој резултат, потребен е континуиран развој на пробациската служба, која претставува иднина на затворскиот систем.

Генерално, развојот на пробациската служба е дел од пошироката стратегија за подобрување на ефективностa и ефикасноста на правосудниот систем во Северна Македонија, придонесувајќи за напорите на земјата кон интеграција во ЕУ и подобрување на владеењето на правото.

Наодите од овој мониторинг на Стратегијата за развој на пробациската служба во Република Северна Македонија (2021 – 2025) за периодот 2023 година покажуваат како се одвива имплементацијата на резултатите и активностите предвидени во Стратегијата, односно дали тие се спроведуваат навремено во согласност со временската рамка, какви се нивниот квалитет и динамика и меѓуинституционалната соработка во полето на пробацијата. Од друга страна, анализата ги покажува и недостатоците за развој на пробациската служба во РСМ и дава јасни насоки и препораки за нејзино натамошно унапредување.

Иако не постои совршен механизам за решавање на состојбата со пренатрупаноста на затворската популација, која е на загрижувачко ниво, Стратегијата претставува добра почетна основа или добра појдовна точка која може да придонесе кон општо реформирање на казненопоправниот систем како целина и кон намалување на пренатрупаноста на затворите.

Она што можеме да го заклучиме е дека е потребно сите релевантни чинители (МП, Влада, судии, јавни обвинители, правосудна полиција, пробациски службеници, затворските службеници итн.) да бидат особено посветени, отчетни и одговорни кога станува збор за исполнување на предвидените резултати на Стратегијата, затоа што со натамошно развивање на пробациската служба може да се придонесе за намалување на пренатрупаноста во затворскиот систем, истовремено давајќи соодветни казни за прекршителите, предизвикувајќи ги да го променат својот начин на живот. Потребно е да се зајакнат и охрабрат судиите не само во Основниот кривичен суд во Скопје, туку и судиите од другите градови во државата да почнат со

поголемо изрекување на пресуди со алтернативни мерки, кои досега во практиката се покажале како успешни за ресоцијализација и реинтеграција на осудените лица.

Целите и активностите предвидени во Стратегијата за развој на пробациската служба ќе продолжат со засилено темпо да се реализираат со помош и поддршка на новиот ИПА- проект „Поддршка на ЕУ за владеење на правото“, кој ќе се имплементира до 2026 година.

Врз основа на резултатите добиени од анализата на Стратегијата за развој на пробациската служба (2021 – 2025), изведени се одредени препораки за унапредување и развој на пробациската служба поделени по теми.

Легислатива – Законска рамка во полето на извршување на алтернативни санкции и мерки

- Донесување на измените и дополнувањата на Законот за извршување на санкции, Кривичниот законик, Законот за кривична постапка и Законот за пробацација.
- Законски измени на КЗ во член 59-а, со што ќе се опфатат сите лица со алтернативната мерка куќен затвор, наместо само болни, стари и бременени жени.
- Започнување на процесот на законски измени и дополнувања.
- Анализа на потребите од измени на законската рамка и работните процедури за поддршка на пробациската служба и алтернативните санкции во предметите со малолетничка правда и вклучување на меѓународните организации во РСМ, кои работат во областа на човековите права, детските права, владеење на правото, казненопоправниот систем и др. за изработка на анализа за пробациска служба и алтернативни санкции во предметите со малолетничка правда.

Институционална рамка за функционирање на пробациската служба – функционални канцеларии

- Отворање на преостанатите пробациски канцеларии (Гостивар, Кочани, Кичево и Струга).

- Зголемување на буџетот на пробациската служба за нови вработувања.
- Изготвување на посебен буџетски план за тренинг-центарот за обука.
- Редовно изготвување на планови за обука на годишно ниво на вработени во пенитенцијарниот систем (вработени во УИС, вклучувајќи ја и пробациската служба, како и вработените во затворите).
- Да продолжат во континуитет редовните обуки за пробациски службеници (контрола на емоциите, мотивациски разговор, просоцијално моделирање, техники на интервјуирање, комуникациски техники итн.).
- Зголемување на бројот на одржани посебни обуки (сторители на семејно насилство, радикализација, работа со зависници од дрога и други зависности како алкохол, коцкање, клептоманија итн.).

Постапување – Унапредување на постапувањето и зголемување на бројот на алтернативни мерки и санкции

- Носење препораки од страна на Судскиот совет на РСМ со кои ќе се поттикнува и промовира изрекувањето на алтернативните казни.
- Издавање упатства од страна на јавниот обвинител на РСМ за да се избегнат непотребните и непродуктивните жалби, со што ќе се искористат алтернативните мерки и процедури.
- ЈО да поднесува обвинителни предлози за изрекување на алтернативна мерка.
- Судовите да изрекуваат повеќе пресуди со условна осуда со заштитен надзор, за да можат сторителите на кривични дела да добијат помош, грижа, надзор или заштита од страна на пробациската служба, наместо само условна осуда.
- Времетраењето на условниот отпуст со заштитен надзор треба да биде подолго од просечните три месеци, за да може да се постигнат реални промени кај сторителите.
- Да се изедначи водењето на статистичките податоци за бројот на изречени пресуди со алтернативни мерки и бројот на пробациски предмети од страна на основните судови и пробациската служба.

Меѓуинституционална соработка во полето на пробацијата

- Да се зголеми бројот на склучени нови меморандуми за соработка со општините и другите јавни претпријатија за вршење на општокорисна работа.
- Вклучување на поголем број граѓански организации што ќе нудат специјализирани програми за сторители на кривични дела (сторители на семејно насилство, радикализација, работа со зависници од дрога и други зависности, како алкохол, коцкање, клептоманија итн.).
- Специјализираните програми за сторители на кривични дела на граѓанските организации да бидат со подолг период наместо 3 месеци, за да може да се постигнат реални промени кај сторителите.
- Редовно ажурирање на листата на склучени меморандуми и нивна објава на веб-страницата на УИС.
- Зголемена соработка меѓу пробациската и затворската служба, која е од суштинско значење за добро управување со транзицијата на сторителите од затворските услови назад во заедницата и општеството.
- Формирање затворска комисија (мултисекторски тим) што ќе работи редовно со затворениците, кои треба да излезат на условен отпуст со заштитен надзор, за да може навремено да се направат индивидуални планови за работа за секое осудено лице.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Стратегија за развој на пробациската служба во Република Северна Македонија (2021 – 2025)
2. Кривичен законик – Пречистен текст (заклучно со „Службен весник на РМ“ бр. 55 од 2013)
3. Закон за кривична постапка („Службен весник на РМ“ бр. 150 од 18.11.2010 година)
4. Нацрт-акциски план на Стратегијата за развој на пробациската служба во Република Северна Македонија (2021 – 2025)

Анекс 1 – Матрица за мониторинг

ЛЕГИСЛАТИВА ЗАКОНСКА РАМКА ВО ПОЛЕТО НА ИЗВРШУВАЊЕТО НА АЛТЕРНАТИВНИ САНКЦИИ И МЕРКИ	2021	2022	2023	2024	2025
Резултат 1.1. Анализа на потребите од измени на законската рамка за поддршка на пробациската служба и алтернативните санкции					
Резултат 1.2. Измени на законската рамка за да се зголеми бројот на изречени алтернативни санкции и мерки					
Резултат 1.2.1. Да се прошири применливоста на општокорисната работа во Кривичниот законик					
Резултат 1.2.2. Поголема употреба на алтернативни санкции во Законот за кривична постапка					
Резултат 1.2.3. Да се продолжи периодот под надзор и поддршка за лицата на условен отпуст од страна на пробациската служба					
Резултат 1.3. Измени на законската рамка за поддршка на пробациската служба					
Резултат 1.4. Комплетни и ажурирани подзаконски акти за практично извршување на алтернативните санкции и работење на пробациската служба					
Резултат 1.5. Анализа на потребите од измени на законската рамка и работните процедури за поддршка на пробациската служба и алтернативните санкции во предметите со малолетничка правда					
ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА ПРОБАЦИСКАТА СЛУЖБА – ФУНКЦИОНАЛНИ КАНЦЕЛАРИИ					
Резултат 2.1. Во функција се 15 пробациски канцеларии, кои ги покриваат пробациските работи за подрачјата на сите судови					
Резултат 2.2. Понатамошно развивање на стандардните работни процедури во пробациската служба					
Резултат 3.1. Зголемување на бројот на вработени стручни лица во секторот за пробација на централно и локално ниво					
Резултат 3.2. Воспоставување на тренинг-центар и буџет за обука на пробациската служба и за соработка со други релевантни тренинг-центри и академии					
Резултат 3.3. Развиен годишен план за обуки на пробациските службеници, кој редовно се ажурира					

Резултат 3.4. Редовни основни обуки ќе се спроведуваат за сите пробациски службеници	■	■	■	■	■
Резултат 3.5. Развивање и изготвување на посебни обуки и за специфични видови клиенти	■	■	■	■	■
Резултат 3.6. Заеднички обуки за воспоставување и подобрување на соработката на релевантните институции	■	■	■	■	■
Резултат 3.7. Обука за обучувачите	■	■	■	■	■
ПОСТАПУВАЊЕ УНАПРЕДУВАЊЕ НА ПОСТАПУВАЊЕТО И ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА БРОЈОТ НА АЛТЕРНАТИВНИ МЕРКИ И САНКЦИИ	■	■	■	■	■
Резултат 1.2.4. Да се зголеми бројот на алтернативни санкции и да се намали бројот на обжалените алтернативни санкции	■	■	■	■	■
Резултат 4.3. Зголемен број пресуди за општокорисна работа	■	■	■	■	■
МЕЃУИНСТИТУЦИОНАЛНА СОРАБОТКА ВО ПОЛЕТО НА ПРОБАЦИЈА	■	■	■	■	■
Резултат 5.2. Одржување на редовни тркалезни маси на централно ниво и во сите подрачја со претставници на правосудните органи и со партнерите од мрежата на соработници	■	■	■	■	■
Резултат 5.3. Воспоставени се протоколи за соработка и списоци на партнери за соработка, кои се ажурираат редовно	■	■	■	■	■
Резултат 5.4. Понатамошно изготвување на меморандуми за соработка со општините и со другите јавни претпријатија за вршење на општокорисна работа	■	■	■	■	■
Резултат 5.5. Воспоставување на редовни тркалезни маси на пробациската и затворската служба во сите подрачја, во рамки на казненопоправните установи и дефинирање на стандардни работни процедури за соработка со казненопоправните институции	■	■	■	■	■

*Исполнувањето на предвидените резултати се обележани со следните бои:

- **црвена боја** доколку резултатот не е исполнет
- **жолта боја** доколку резултатот делумно е исполнет
- **зелена боја** доколку резултатот е исполнет (се исполнува редовно)
- **портокалова боја** боја не е применлива за периодот на следење.

**МОНИТОРИНГ НА
СПРОВЕДУВАЊЕТО НА
СТРАТЕГИЈАТА ЗА РАЗВОЈ НА
ПРОБАЦИСКА СЛУЖБА ВО
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
(2021-2025)**

**Период на следење:
2023 година**



Овој проект е
финансиран од
Европската Унија



МЗМП

